

JONÁŠ JASEN

ZO STAREJ
ZÁHRADY

ZBIERKA POVIEDOK

EUROPA

JONÁŠ JASEN

EUROPA

Jonáš Jasen *Zo starej záhrady*

Copyright © Jonáš Jasen 2023

Redakčná úprava © Martin Plch 2023

Návrh prebalu a grafická úprava © Martin Vrabec 2023 **bee@honey**

Sadzba © Milan Beladič (www.beeandhoney.sk) 2023

Ako šesťdesiaty šiesty zväzok edície Premena
vydalo © Vydavateľstvo Európa, s.r.o. 2023

Prvé vydanie

www.vydavatelstvo-europa.sk

ISBN 978-80-8237-025-9

ZO STAREJ ZÁHRADY

ZBIERKA POVIEDOK

edícia

PREMENA

zväzok 66

Potom pozorovala, ako sa žena pozerá na svojho manžela, aby zistila jeho reakciu, a uvedomila si, že sa stala súčasťou rituálu: jeden človek pozoruje druhého, ako pozoruje toho tretieho.

Don DeLillo, Bod Omega

PRVÁ ČASŤ

PUKLINA

Poznáte tie malé okane? Štebotavé dievčatká, stále v pohybe, smelé a usmiate slniečka, ktoré však už vedia grimasou alebo ko- ketným gestom napodobniť mamu a pred zrkadlom si so všetkou vážnosťou češú jemné vlasy? Sú to ešte deti, nevinné a čisté, ale je v nich už prísľub všetkého, čo ich čaká, malé princezné, z ktorých raz budú kráľovné, ale aj strigy. Tánička bola presne takáto päťročná princezná, s dlhým vrkočom žltých vlasov, s nevädzovomodrými očami, nebojácna, ochotná kdekoli sa s nami chlapcami rozbehnúť, dokonca byť v istých situáciách tou, ktorá zavelí, čo budeme robiť.

Bol som iba o rok starší od nej a po lete ma už čakal nástup do prvej triedy a s tým spojené neznáme, obavy vzbudzujúce povinnosti, z čoho mi pomaly zvieralo žalúdok. Ale uprostred leta, hlavne počas tých pár nekonečne dlhých týždňov, ktoré sme strávili u našej prababky, som na budúcnosť ani nepomyslel. Bol to čas mojich posledných úplne bezstarostných dní, keď malého človečika ešte vôbec nič netrápi, a ak, tak len okamžitá bolesť rozbitého kolena, ktorá sa vzápätí rozplynie v prúde ďalších zážitkov.

Traja sme slúžili u prababky, ako sa tomu vtedy hovorilo – ja, Tánička a ešte, od nej o rok mladší, Rudko. Museli sme byť roz- tomilá partička – na dochovanej, čiernobielej fotografii stojíme vedľa seba ako tri schody: Rudko, ten spodný, najnižší, robiaci komickú grimasu, vedľa neho o pol hlavy vyššia Tánička, s rukou položenou okolo jeho krku, akoby si ho chcela prisvojiť, a nakoniec ja, vyšponovaný, lebo som zrejme chcel vyzerat' ešte vyšší, než som vtedy bol. V živote sme však takto správne zoradení nikdy neboli, pretože spomedzi nás vždy všade prvá bola Tánička. Pod dohľadom prababky, tejto prísnej i láskavej bielovlasej ženy, sme mohli vyvádzať v rozľahlých priestoroch jej starého domu (v skutočnosti až taký rozľahlý nebol), a ešte viac v záhrade, ktorá sa tiahla za domom ako dlhý pruh a končila sa dreveným žrdko- vým plotom s malou, iba na háčik zatvorenou brámkou, za ktorou sa už začínala široká, do svahu stúpajúca lúka – tá siahala až k hranici lesa, kam sme vyrážali na dobrodružné výpravy.

Vy moji trpaslíci, volala nás prababka, my sme sa však pova- žovali za niečo iné, za Indiánov, rytierov, zbojníkov, partizánov,

každý deň sme vhupli do kože iných hrdinov, ale vždy ako nerozlučná trojica. Naplňal nás popritom samozrejmy pocit, že takto to zostane navždy, lebo priestor a čas sa rozprestierali okolo nás do nedozierna a ani vo sne by nám nenapadlo, že je to posledný raz, čo sme takto vedno pohrúžení do spoločných hier.

Tánička bola naša sesternica z druhého kolena a k prababke chodievala častejšie než my, pretože bývala v neďalekom mestečku. Preto aj lepšie poznala okolie prababkinho domu, nielen lúku za záhradou, ale tiež vysokú a hlbokú horu, v ktorej vládli aj za horúceho letného dňa prítmie a chladok. Závistlivo sme ju obdivovali, že ona dokázala rozoznať buk od duba podľa kôry stromu a tvaru listov, poznala aj niektoré hříby, vedela, ktorý je dubák a ktorý jedovatý satan, alebo sa tak pred nami aspoň tvárila. A tiež to bola ona, čo nám rozprávala o prameni liečivej vody, ktorú si tunajší ľudia nosili na pitie v bandaskách a džbánoch, a to vraj až dovtedy, kým v tom prameni nenašli utopeného tuláka.

Už slovo tulák znelo detským ušiam strašidelne, skoro ako žobrák alebo mrzák a ešte hrozivejšia bola predstava, ako jeho nafúknutá mŕtvolu pláva vo vode. Napriek tomu alebo práve preto sme sa jedného dňa, bez dovolenia, vybrali k tomu tajomnému prameňu. Viedla nás Tánička, tá večne poskakujúca okaňa, pretože ona tam už s prababkou bola.

Vykračovali sme si nebojácne lesom, tou tichou, chladnou, hlbokou horou, úzkym chodníkom pomedzi vysokánske stromy, šliapali sme do kopca a potom sme zas leteli dolu svahom; na viacerých miestach sa chodník rozdvojoval. Tánička však nikdy nezaváhala, napredovala bezstarostne, akoby tadiaľ chodievala každý deň a ešte nás pritom upozorňovala na všelijaké zvláštnosti – na čudne skrútené stromy, na obrovský balvan, pod ktorým zivala tmavá vlhká diera, a s istotou tvrdila, že to je brloh nejakého divého zvera. Konárom štuchla do veľkej hnedej kopy, čo bolo mravenisko, ktoré by sme my s Rudkom určite prehliadli, potom sme však hodnú chvíľu fascinovane pozorovali čierne mravce hmýriace sa do všetkých smerov. O kus ďalej nás Tánička donútila dotknúť sa dľaňami mäkkých vankúšov sytozeleného machu, pričom ona sama sa doň zvalila, rozpažila ruky a prikázala nám, aby sme boli ticho. A ja som si až vtedy uvedomil, že okolo nás neustále štebocú vtáky; tak som sa do tých zvukov tiež započúval – do čvirikania, pípania a náhleho zakrákania – až mi tento okamih

nielen navždy utkvel v pamäti, ale ani som nepostrehol, kedy sa Tánička dvihla a rozbehla preč. A potom sme ju už len naháňali, teda hlavne jej hrdelný, klokotavý smiech, ktorým nás vyviedla z húštin lesa; a prvá zbehla na bujne zarastenú lúčku, kde uprostred čnel doštený prístrešok.

Pod tú búdu sa dalo vojsť po betónových schodíkoch. Priestor vnútri bol z troch strán obmurovaný, z čelnej steny trčala železná rúrka, z nej crčal tenký prúd vody a dopadal na širokú drevenú paletu, ktorá prekrývala odtok.

„Tam našli toho tuláka,“ ukázala Tánička prstom do tmavých medzier medzi hrubými doskami.

Dodnes si dokážem vybaviť des, ktorý mnou prestúpil, keď som nahliadol do tej vlhčiny a zdalo sa mi, že tam dolu sa čosi zalesklo; radšej som hneď ustúpil dozadu na bezpečnú, hoci blatistú zem.

To však nebolo všetko, lebo Tánička vzala obitý plechový hrnček, ktorý osirelo stál na múriku, vypláchla ho pod tenkým prúdom a znovu doň nechala natiecť vodu až po okraj. A potom, pred našimi napätými zrakmi, si z nej poriadne, s chuťou logla. Vzápätí však zmraštila čelo i nos a hrnček mi podávala.

„Skús, tuším páchne po mŕtvole.“

Stuhol som, ale hrnček som si od nej vzal, nechcel som vyzerať ako bojko. Voda v ňom bola podozrivo červenkastá, akoby v sebe obsahovala pozostatky krvi. Opatrne som k nej privoňal.

„Napi sa, je liečivá,“ povzbudila ma Tánička s drobným úškrnom.

Celkom máličko som si odchlipol. „Nič necítim.“

Naozaj nepáchla, len v ústach som pocítil trochu kyselkavú chuť. Ponúkol som hrnček Rudkovi, ale ten už dopredu pokrútil hlavou, že nie je smädny.

A tak sme ešte chvíľu rozumovali nad tým, ako sa tam ten tulák mohol utopiť a ako asi vyzerala jeho mŕtvola v tej vode, keď ju našli. Tánička bola zase najmúdrejšia, tvrdila nám, že tuláka tam niekto hodil už zabitého a že keď ho ľudia našli, tak už nemal oči, lebo mu ich ryby zožrali, na čo som ju vysmial, že si vymýšľa, lebo v tej barine žiadne ryby nemôžu byť. Ona sa so mnou uvzato hádala, že tam sú, a nielen ryby, ale aj žaby a užovky a iné hady, a to už Rudko nevydržal a začal mrnčať, aby sme sa vrátili, lebo prababka nás dá za trest kľáčať do kúta.

Kým sme sa zanorili do lesa, všimli sme si, že nebo sa zatiahlo do olovnatej šede, dokonca niekde v diaľke tlmene zahrnelo, takže bolo jasné, že príde búrka, a my sme sa o to väčšmi náhlili tou istou cestou späť. Aj v lese bolo o poznanie temnejšie, možno práve preto sme sa na niektorom z rázcestí pomýlili a urobili sme si zbytočnú obchádzku, lebo sme kráčali už dosť dlho a stále sme neprešli okolo obrovského mraveniska, ani okolo toho mohutného balvana, ktorý sa nedal prehliadnuť. A to sa už spustil dážď; najprv sme začuli iba jeho šumenie, ale postupne bol taký silný a hustý, že voda sa na nás začala liať aj cez konáre a lístie stromov. Zakrátko sme boli mokří, aj zem pod našimi sandálmi sa stala šmykľavou; tuším som aj spadol a ruky a kolená som mal špinavé od hlíny. Rudko tiež druzgol do blata. Iba Tánička, tá sa ani raz nepošmykla, odhodlane nás viedla a ani nevyzerala znepokojená.

Nakoniec sme z hory vyliezli a ocitli sme sa – aká úľava – na našej veľkej lúke, len o poriadny kus vyššie, ledva sme odtiaľ dovideli na okraj prababkinej záhrady. Keď sme sa už behom pustili dolu mokrým svahom, čoskoro sme zbadali, ako tam prababka stojí v čiernych šatách s čiernym dáždnikom nad hlavou, ako nás vyzerá z bránky zadného plotu. Keď nás zočila, začala nám hroziť zovretou päťou.

Tiekla z nás voda a prababka nám hneď kázala vyzliecť premočené handry a všetci traja naraz, malí naháči, sme sa museli postaviť do vane a ona nás urputne začala sprchovať horúcou vodou, aby sme neprechladli. Prvého kropila Rudka, ktorý pišťal, že ho to páli, potom sprchovú ružicu namierila na Táničku a ja som napäto sledoval, ako naša malá vodkyňa hrdinsky mlčí, hoci vrelý prúd vody narážal a trieštil sa o jej nahé telíčko. A vtedy to prišlo, vtedy sa dostavil ten nezabudnuteľný vnem, ešte nie celkom zrozumiteľný.

Prvý raz v živote som stál tak bezprostredne blízko vyzlečeného, úplne holého dievčaťa, dokonca sme do seba rukami a bokmi narážali, ako nás prababka v tom chvate postrkovala a obracala. Zreteľne si pamätám, ako som bol zaskočený z toho, že pri pohľade na Táničkinu nahotu sa ma zmocňuje čosi ako stud, ale zároveň aj neodolateľná zvedavosť. Môj zrak po nej ukradomky kĺzal, od plochej hrude až tam dolu, kam mi ťahalo oči ako magnet. Bolo to udivujúce, vidieť medzi jej stehnami, v páse mliečnobielej, nepálenej pokožky malú, temnú čiarku, ktorou sa líšila odo mňa

aj od Rudka. Ten krpec však ešte ničomu nerozumel a snažil sa vymknúť z prababkiných rúk, ktoré ho nezhovievavo drhli uterákom. Ja a Tánička sme sa utierali sami, ako dvaja veľkí, ja však iba tak, aby sa nepovedalo, ale ona veľmi dôkladne, trela si každý kúsok tela, čo viem preto, lebo som po nej poškúľoval v nádeji, že ešte raz zahliadnem tú nepatrnú puklinu tam dolu.

A to je asi všetko. Všetko podstatné z dnešného hľadiska. Musím však ešte raz zopakovať, že takto vedno sme boli my traja trpaslíci poslednýkrát, ak nepočítam, že sme sa ešte raz krátko stretli na pohrebe prababky, ktorá nedlho po prázdninách nečakane umrela, a tak ďalšie spoločné leto u nej už nemohlo byť. Nebolo však ani nikde inde, lebo Táničkinho otca, vojaka, odvelili do Čiech, až niekam na západnú hranicu, takže tam sa naša sesternica z druhého kolena odsťahovala. Osud to zariadil tak, že odvtedy sme sa s ňou dlhý, naozaj veľmi dlhý čas nevideli.

Na päťdesiatku môjho bratranca Ruda som prišiel nielen s fľašou exkluzívneho koňaku, ale aj s príhovorom, ktorý si u mňa oslávenec objednal. Snažil som sa byť vtipný, na čo postačovalo, v spoločnosti príbuzných a kamarátov, spomenúť pár príhod z detstva a mladosti – náš prvý alkohol, prvá cigareta, prvé frajerky. Späťne si uvedomujem, že vo výpočte zážitkov som leto u prababky nespomenul. Zato som pútavo rozviedol rodinnú klebetu, podľa ktorej údajne babka našej prababky, zrejme krásna žena, mala nejaké pletky s pánom grófom, takže bolo celkom možné, že nám a oslávencovi Rudovi osobitne koluje v žilách modrá krv, o čom by svedčili jeho veľkopanské maniere, najmä apetít do jedla a pitia. Všetci hostia zhrčení v záhrade okolo dlhého stola, s pohármi v rukách, sa na tom náramne smiali. Druhý príhovor, našťastie krátky, mal Róbert, mladý muž s náušnicou v uchu, z ktorého sa prekvapujúco vykľul riaditeľ gymnázia, kde Rudo pracoval. A potom už zaznelo zborové živió.

„Vidíš, som gróf,“ škeril sa uveličene už šedivejúci a bruchatý Rudo a oči sa mu ligotali od vypitého alkoholu.

„Ale chováš sa ako gadžo,“ uzemnila ho manželka Katka a vyprskla pritom krátkym smiechom.

„Pán veľkomožný.“ Štrngol som si so svojím o dva roky mladším bratrancom.

Jednou rukou sme sa oblapili a druhou sme si vzájomne pobúchali po chrbte.

„Prababka vyzerala vznešene, akoby ani nebola z dediny,“ ozval sa zachrípnutý ženský hlas z opačného kúta terasy.

Pozrel som tým smerom. O hranatý stĺp sa opierala žena, na krátko ostrihaná, špinavý blond, v jednej ruke cigareta, v druhej pohár piva.

To, o koho ide, mi trklo až vtedy, keď ona sama ku mne pristúpila a oslovila ma krstným menom. Najprv som rozpoznal črty jej tváre, hoci aj tie sa pozmenili, akoby sa roztiekli; líca mala povädnuté, pleť bledú, rôsolovitú a oči nevädzovomodré, no bez lesku a s veľkými vačkami pod nimi. No predsa to bola ona.

„Táňa!“ Jej meno som takmer vykrikol, lebo som vôbec netušil, že sa na oslave objaví naša sesternica z druhého kolena.

Z malej Táničky bola zrazu staršia pani, sadlovito obtlstnutá a s bruchom až chlapsky prevísajúcim cez rifle. Ale hneď som sa k nej radostne nahol a vybozkával ju z oboch strán, akoby som chcel zakryť, že som si ju dovedy nevšimol.

O nejaký čas sme sa utiahli nabok od ostatných, lepšie povedané, do zadnej časti záhrady, sadli sme si na kovanú lavičku pod košatý orech, ja s pohárom vína a Táňa s ďalším pivom. Obaja sme mali chuť porozprávať sa, dozvedieť sa niečo jeden o druhom, čo sme prežili za tých – ako sme si presne vyrátali – štyridsaťšesť rokov. Nad hlavou nám príjemne šumelo lístie, akoby to bol zvuk večne plynúceho času, a ten druhý čas, prítomný, k nám dorážal v útržkoch hlasov a výbuchov smiechu z terasy domu. Udivilo ma, že s Táňou sme nemali voči sebe žiadny pocit cudzoty, hoci sme sa naposledy videli ako malé deti. Možno aj preto, že sme o sebe predsa len niečo vedeli a počuli; naši rodičia sa v minulosti občas stretli, takže ja som sa priebežne dozvedal, že moja sesternica sa vydala, že má dcéru, že sa rozviedla, ale to bolo asi tak všetko. Takže keby som ju náhodou stretol na ulici, určite by som ju nespoznal, a ak by sa ma niekto spýtal, ako si Táňu po rokoch predstavujem, najskôr by som povedal, že ako dynamickú manažérku v elegantnom kostýme.

„Som už babka,“ pochválila sa Táňa.

„Má oči ako ty.“ Pozeral som sa na fotky jej šesťmesačnej vnučky v telefóne.

„Celá je po mne.“

V tom momente, akoby na požiadanie, k nám pribehol Rudov malý Rudko a tenkým hláskom sa nás spýtal, či si niečo neprosíme. Zjavne ho niekto poslal, zrejme sám Rudo, a ja s Táňou sme

sa úplne naraz na seba usmiali, pretože Rudko bol vernou kópiou svojho otca. Vďaka sme pokrútili hlavou a chlapec nečakal ani sekundu, zvrtol sa a bežal preč.

„Nič nechcú!“ kričal niekomu.

Táňa si pripaľovala ďalšiu cigaretu, pritom sa ešte viac prihrbila a na bruchu, pod tesným tričkom sa jej zhrčili faldy. O svoj zovňajšok rozhodne príliš nedbala.

Spokojne vydýchla dym. „Teraz mám dobré obdobie.“

Vyťušil som, ako to asi myslí, lebo som počul, že jej bývalý muž bol alkoholik.

„Minulé leto sme precestovali celé Taliansko, od severu až dole, po ten opäťok.“

„S dcérou?“

„S priateľom.“

„Išli ste autom?“

„Karavanom.“

Obdivne som hvizdol. „Máte karavan?“

„Prenajímame si.“

„To musí byť dobrodružné,“ vyslovil som uznanlivo.

„My sme dobrodruhovia.“

Samozrejmosť, s akou to vyslovila, mi živo pripomenula malú okatú Táničku, ktorá nás nebojácne viedla temným lesom k mŕtvoľe tuláka. Nezdalo sa to, ale aj v tejto obéznej panej mohol ešte sídlieť duch dobrodružstva napriek tomu, že vykonávala nejakú nudnú prácu na obecnom úrade a nemohla sa dočkať, ako sa mi zverila, kedy pôjde do dôchodku.

„Rudo to tu má pekné.“ Pohľadom sa kochala na vzorne pokosenom trávniku, ktorý rámovali nízke okrasné kríky a vápencové kamene.

Prikývol som. „Opravil rodičovský dom. Katka sa stará o záhradu. Musíš sa ísť pozrieť aj ku mne, bývam o ulicu ďalej.“

„Rada.“

„Mimochodom, nevedel som, že ste v kontakte.“

„Sledujeme sa na fejsbuku,“ vysvetlila mi.

„Ja nie som nikde, na žiadnej sieti.“

„Ja len preto, že som v takej cestovateľskej skupine.“

Vetrík k nám doviaľ vôňu grilovaného mäsa. Táňa sa ani nehla okrem toho, že nenáhľivo poťahovala z cigarety; sáľal z nej až flegmatický pokoj.

„Na čo vlastne umrela prababka?“ spýtala sa nečakane.

„Marí sa mi, že dostala zápal pľúc.“

Dofajčenú cigaretu starostlivo zahasila o spodok lavičky. Vstala, zašla za strom, špičkou tenisky urobila v zemi jamku, do nej zatlačila ohorok a zahrnula ho. Vrátila sa ku mne, napila sa piva a hneď nato vylovila z vrecka bundy načatú škatuľku cigariet. Zagánil som na ňu.

Šťukla zapaľovačom. „Doma to mám zakázané.“ S pôžitkom si potiahla. „Kvôli tlaku,“ dodala.

„Máš vysoký?“

„Teraz nie, beriem lieky.“

„Ja užívam proti bolesti.“ Siahol som si rukou dozadu na kríže. „Zdeformovaná platnička.“

Obaja sme sa spriaznene uškrnuli.

„S tou prababkou si mala dobrý postreh.“

Spýtavo na mňa pozrela.

„Bola to silná žena.“

„Veľa o nej neviem,“ priznala Táňa.

Pochopil som to ako výzvu. „Pradedo zomrel na zranenie z prvej vojny. Prababke zostal hostinec, obchod, tri deti, na všetko bola sama. V ďalšej vojne zahynul syn Martin, najmladší, a komunisti jej zhabali dom...“

Zmĺkol som. Akosi to na mňa doľahlo, ten prababkin zhustený život. Zaškúľil som na Táňu. Akurát vyprázdnila na dúšok pohár s pivom.

„A teraz tú moju!“ zareval ktosi z terasy. No nič nenasledovalo, žiadny spev.

Záhrada sa strácala v nočnej tme. Aj sa ochladilo. Pár nás ešte posedávalo na terase, ktorú tlmene osvetľoval vysvietený dom. Väčšina z hostí odišla, moja manželka sa tiež po anglicky vytratila. Ďalší sa práve lúčili a rozjarený Rudo sa objímal so svojím mladým riaditeľom Róbertom. Katka spratávala zo stola, odnášala do domu hŕbu špinavých tanierov a misiek a niekomu, kto jej podržal dvere, oznamovala, kde má nachystaný nocľah.

Rudo s hrmotom dosadol medzi nás a donútil nás vypiť pohárik slivovice. Dovtedy som pil iba víno, no hlavne som sa napchal všetkým možným, fašírkami, chlebičkami, koláčikmi. Cítil som sa väčšmi unavený než opitý.

Táňa fajčila a blažene sa usmievala. Zrazu sme boli vonku už len my traja, zostarnutí trpaslíci.

„Prečo nie si riaditeľ ty?“ spýtala sa z ničoho nič Táňa.

„Sa pýtaš ako moja žena.“

„Rudo je zástupca,“ poponáhľal som sa zastat' svojho bratranca.

Rudo sa na Táňu mračil. „A ty si čo, riaditeľka zemegule?“

Táňa sa zasmiala. „Ja nemám ani vysokú školu.“

„To sa čudujem.“

„Prečo?“

„Lebo si bola vždy najmúdrejšia.“

„Vypime si,“ snažil som sa preklenúť začínajúcu hádku.

Rudo prikývol. „Už to dopijeme!“ Chytil do ruky poloprázdnu fľašu slivovice.

„Ja mám víno.“

„Si mäkký,“ zavrčal na mňa Rudo. „Táňa si dá.“

Táňa neprotestovala. Na terasu sa vrátila Katka, aby pobrala ďalšie veci.

„Pomôžem ti?“ Táňa na plné ústa zazívala.

„Netreba. Ale...“ Katka vrhla ustarostený pohľad na mňa. „Nemohla by Táňa spať u vás? Nepočítala som s tým, že tu zostanú naši...“

„Mohla.“

„Ja sa vyspím aj tu,“ zabľabotala Táňa.

Pouličná lampa blikla, akoby na nás zažmurkala. Dával som pozor, lebo Táňa kráčala mierne kľukato, ale poslušne ma nasledovala a, samozrejme, fajčila. Ešte väčšmi bolo vidieť, aká je prihrbená.

„Pamätáš sa, ako nás prababka sprchovala?“

Zdalo sa mi, že potriasla hlavou.

„Keď sme zmokli,“ pripomenul som jej.

„Uhm.“ Znelo to ako súhlas.

„Si prvá žena, ktorú som videl úplne holú.“

Ešte viac sa nahla dopredu, akoby už-už mala spadnúť. Pre istotu som ju chytil za plece.

„Aj tam dolu.“

„Čo?“

„Nič si tam nemala, medzi nohami, iba takú čiarku.“

„No teda.“ Táňa vyprskla smiechom a odstrčila ma.

Zastal som. „Fakt si nepamätáš, ako sme sa išli pozrieť na toho utopeného tuláka?“

„A vy ste mi neverili.“ Frajersky, oblúčikom odhodila ohorok cigarety.

Takže predsa len si spomenula; dokonca sa na mňa usmiala, nezbedne, ako malé dievča, ktoré sa práve chystá niečo vyvieť.

Manželka ustlala Táni v podkrovnej izbe; našťastie bola ešte hore, keď sme dorazili, lebo ja by som to nezvládol.

Počkal som Táňu, zatiaľ čo bola v kúpeľni, potom som ju pre istotu odprevadil po schodoch až k dverám host'ovskej izby.

„Som taká rada, že som vás všetkých videla.“ Táňa sa zrazu rozcitlivela a vrhla sa mi okolo krku.

„Aj ja som rád.“ Chvíľku sme sa objímali a knísali sa pritom zo strany na stranu.

„Čo si hovoril o našej rodine, to som fakt nevedela, to sú zaujímavé veci...“

„Dobrá noc.“

„Musíme sa častejšie stretávať,“ vyhrkla ešte, keď za sebou zavárala dvere.

„Musíme,“ súhlasil som.

Zobudil som sa skoro ráno, ako vždy; aj cez zavreté oči som cítil, že vonku je ešte šero a vedľa seba som počul manželkino pravidelné oddychovanie. V dome bolo úplné ticho. Opatrne som sa posadil. Hoci som vypil dosť vína a málo som spal, nezacítil som po včerajšej oslave žiadne nepríjemné následky. To zistenie ma povzbudilo a podnietilo k rozhodnutiu, že kým ostatní ešte spia, pôjdem si zabehať.

Pri jazere už parkovali autá rybárov. Pustil som sa ľahkým kľusom po úzkej cestičke, ktorá vchádzala do lesíka. Nikde nikto, len svieža zeleň skorej jari a čerstvé ovzdušie naplnené vtáčim štebotom. Zmocnil sa ma pocit, že som to už niekedy dávno zažil, to oblažujúce čvirikanie, nad ktoré sa tu a tam vzniesli vysoké, spevné tóny, a potom náhle varovné zakrákanie. Vnímal som všade okolo silnú energiu a do pľúc som nasával chladný vzduch ako konské dávky života.

Urobil som si obvyklý okruh, z lesíka som vybehol k poliam, chodníkom okolo nich, aj okolo opustených záhrad až k zavlažovaciemu kanálu, chvíľu pozdĺž neho, potom zase naspäť k lesu. Ako by zázrakom som nestretol nikoho, žiadneho bežca, ani človeka so

psom. Áut powyše jazera medzitým pribudlo. Keď som zbadal to svoje, prešiel som do chôdze a vydýchaval som sa. Cítil som sa nesmierne dobre, takmer mlado. Na brehu jazera poskakovala skupinka ľudí v plavkách, rozcvičovali sa. Jeden z nich však už stál po pás v jazere, obrátený tvárou k ostatným, dlhé vlasy stiahnuté vzadu do chvosta, pripomínal mi riaditeľa Róberta, s ktorým som sa zoznámil na oslave.

„Odhadujem osem stupňov!“ kričal.

„Teplá ako šťanka,“ odpovedal mu pupkatý muž. Vzápätí sa rozbehol do vody a po prvých krokoch sa do nej rovno hodil.

Diaľkovým ovládačom som odomkol auto.

„Otužilci,“ oslovil ma ženský hlas.

Obzrel som sa. Kúsok odo mňa stála pani vo fialovej tepláčkovej súprave a s ružovou členkou na hlave.

„Chcú byť zdraví,“ prehodil som zo slušnosti a nasadol do auta.

„Najzdravšia je chôdza,“ poučila ma.

„Beh je zlý?“

„Lepšie ako nič.“

Manželka sa vrátila z obchodu. „Táňa ešte spí?“

Pozrel som na hodinky a mykol plecóm. „Dáš si kávu?“

„Dám.“ Položila dve veľké tašky s nákupom na kuchynský stôl.

Zapol som kávovar a kým sa ohrieval, vyšiel som na poschodie. Postál som pred dverami do podkrovnej izby a priklonil k nim aj ucho, či niečo nezačujem. Potom som opatrne zaklopal a následne pootvoril dvere.

Táňa ležala horeznačky na posteli odkrytá a úplne holá, lebo tenký paplón mala zošuchnutý na zem. Ponúkol sa mi bizarný obraz – niežeby som čakal, že zočím hebké, dievčenské telo, no predsa len ma zarazilo to bledé, kopcovité sadlo posiate hnedými znamienkami.

Vošiel som dovnútra, nie z voyeurstva, ale aby som Táňu prikryl. Pritom ako som ju od nôh zastieral spadnutým paplónom, nechtiac som zbadal riedky chumáč šedivých chlupov na tom mieste, kde som kedysi zazrel tú nežnú čiaročku. Až potom som si všimol, že Táňa má pootvorené ústa, takmer rozďavené ako ožratý chlap, no ten by aj hlasno chrápal. Z nej však nevychádzalo nič, ani len chrapľavý dych. Jemne som sa jej dotkol. Bola nezvyčajne studená.

Myslím, že v nasledujúcom okamihu sa zo mňa vydral nejaký pazvuk a vzápätí som utekal dolu za manželkou.

„Táňa!“

„Čo je s ňou?“

„Neviem.“

Manželka vyľakaná mojím zdesením pustila niečo z ruky, možno nôž, padlo to na zem, a nasledovala ma. Ja som dúfal, že keď vyjdeme hore, celé sa to ukáže ako omyl môjho nepozorného vnímania, že Táňa sa bude ospalo naťahovať na posteli a zívajú, prípadne ňou zatrasieme a ona sa okamžite zobudí.

Manželka jej priložila ruku na hrdlo tam, kde sa nachádza krčná tepna. Napätý pohľad obrátila k oknu. Bolo mi úzko, akoby mi niekto zovrel vnútornosti. Manželka sa vzpriamila, ruka jej odvisla.

„Otvor okno,“ hlesla skľúčene.

Najprv sme volali k Rudovi. Hneď potom do nemocnice. Trvalo však celé hodiny, kým Táňu prišli obhliadnuť.

Zamračený doktor v plášti nám úradným tónom kládol otázky, pripadali mi rutinné, akoby sme sa bavili o vyradení nejakého stroja z prevádzky. Potom si sadol, niečo sa nás pýtal a niečo vypisoval, vyplňal kolónky. Všetci zhrčení v tej hosťovskej izbe sme boli strnulí, mĺkvi, len sme vzdychali a ľútosťivo sa dívali jeden na druhého. Nikto z nás to nechápal.

„Zlyhanie srdca,“ sucho vyslovil ortieľ doktor.

„Príčina?“ vyzvedala Katka.

„Pravdepodobne arytmia.“

„Nič sme nepočuli,“ prehovorila moja manželka, akoby sa tým chcela obhájiť pred vlastnými výčitkami.

„Čo sme mali počuť?“

Manželka na mňa nechápavo pozrela.

„Podľa všetkého zomrela v spánku,“ ozval sa doktor.

„Dá sa počuť puknutie srdca?“ vyslovil som úplne ticho, pre seba.

„Ale prečo?“ nástojila Katka.

Doktor pokrčil plecami a zbalil si papiere do tašky.

Ozvalo sa tiché zaklopanie na dvere. Až po chvíli sme si uvedomili, že to bol zvuk prichádzajúcej esemesky. Tánin malý nemoderný mobil ležal na nočnom stolíku. Jeho displej zhasol, všetci sme hľadeli naň.